

i au! endavant, sona que sonaràs!»), JSebPons (*L'aplec de Font-romeu, Canta-Perdiu*, 50).

De l'acc. 'collir': *llegidora* 'plat cóncav de metall per treure oli de la pica', Lab. 1840 i Reus (*D.Ag.*), 'espècie de galleda' a Pego (*B.D.L.C.* xii, 324), o *llegidora*.

Del significat normal. *Llegent* (Eiximenis) o *llegint* (JoMartorell) o *llegint* (Llull). *Llegible* [Lab. 1840]; *illegible* (que Lab. 1840-88, canviava en *inllegible*). *Llegida*.

Llegidor 'el qui llegeix' («*lector* o *llegidor*», *D.T.O.* 1647): d'ençà que a Careta se li acudí de condemnar *lector* com a «barbrisme», hi ha hagut bastants que li feien cas condemnant el mot savi: tot i que Careta no donava, de l'altre, més testimoni que el d'un escrit, tan bàrbar ell mateix, com el pseudo-Boades, si bé és veritat que ja apareix en el *De Amore* d'Andreu el Capellà: «moltes coses que damunt havem dites hi han loc, si el *legidor* savi hi vol bé guardar» (p. 67); en realitat el cultisme *lector* és irreprouxable: aquella condemna encara la mantenien molts cap a 1925, però després ha anat amainant, i hi ha qui pronuncia *lèktor* i qui diu *lèktó*, potser més estès, però un i altre molt acceptats i acceptables. *Llegivol*; *llegiguera*. *Llegimenta*. *Llegit*.

Lector [*Cròn.* de Jaume I i Muntaner]; *lectoral*: «en lo any 1769 se feren les lluhides oposicions, --- en la Santa Iglésia cathedral per selectos opositors, per los 3 canonicats de ofici que se anaban a establir, a saber: de magistral, doctoral y *lectoral*», B. de Maldà (*Excursions*, p. 170). *Lectoria*. *Lectoria*. *Lectura* ant. 'lliçó, allionament': «les més ne moren, / com se desfloren, / les nades-closes; / no cal fer gloses, / noves lectures: / per criatures / totes hi penen / e fort entenen», JRoig, *Spill*, 8687; «home de gran *lectura*: de moltes lletres» [Lacav.]. *Lectiu*.

Llegenda: «Nicolau --- la *legenda* del qual los doctors Arguòlici escriscren ---», *VidesR*, 9v1: pres del ll. *legènda* 'coses que s'han de llegir, que es llegeixen'; *legendari* m. 'collecció de llegendes' [S. xv]; adj. [S. xix, historiadors, des de Bofarull etc.; Verdaguier]: «l'antic camí tot solitari / voreja l'aygua, recobert / baix del penyal, y sembla obert / per un exèrcit *legendari* / --- / somriu la coma de la font / com un idilli tot suau: / Dolç és l'oasi del Gorg Blau!», Costa (*El G. B.*, c. 1905, v. 22). *Llegender*; *legendar*; *legendesc*.

Legió [c. 1300], pres del ll. *legio*, -onis, id., derivat de *legere* en el sentit d'«escollir», 'reclutar'; figuradament 'munió de diables': «e que pregon sia gitat / dins Tíber qu<ez> és aygua grans, / qui per la ciutat és passans; / tant tost venc una *legió*, / que mantinent sus aquí fo / sobre lo cors de Pons Pilat, / con dins en l'aygua fo gitat: / tan gran brugit, tan gran baudió / ---!», *Lleg. Rim. Sev.*, v. 680; «*legió*, o una *legió*: *legio*, constat ex sex milibus sex-centis», JnEsteve (*LiEleg.*, 4-4.6.1f.); «primanus: los soldats o altra cosa de la primera *legió*», OPou (*ThPu.*, 112); *legionari*.

Lliçó [Llull], forma semihereditària del ll. *lectio*, -onis, 'acció de llegir': «Dix lo monge --- Tant és gran

lo plaer qui-m ve de la sciència --- —Lo monge tornà oir la *lliçó* que *legia* Blanquerna, en la qual *lliçó* demostrava --- con les creatures significaven lo Creador ---» (*Blanq.* i, 295, 26); «ohir la *lliçó* del mestre: audire *lectionem* a *praeceptore* --- repetir la *lliçó*: relegere *lectionem*; decorar la *lliçó*: donar *lliçó* de cor: recitare memoriter *lectionem*; no saber la *lliçó* --- la *lliçó* és olvidada», OPou (*ThPu.*, 177, 178); *alliçonar* [1905, Bulbena, Vogel], *alliçonador*, *alliçonament*. *Lliçonari*; *leccionari*; *leccioner*.

Diligent, pres del ll. *diligens*, -tis, 'ple de zel, atent, escrupolós', part. actiu de *diligere* 'estimar, amar': «per volentat és l'enteniment *diligent* a encercar veritats», Llull (*Blanq.* ii, 230.12); «per la *diligent* custòdia de la Torra de les Medes, hedificada en una illa de la mar, devant la vila de Torroella de Muntgrí, eren descubertes moltes insídies --- de perill immiments per galees --- de moros ---», *Provisions* de l'Arx. Munic. Bna., 1441-46, f° 44; «bé par que la Comtessa ha tengut les mans en tot, com ella sia la més *diligent* dona del món», JoMartorell (*Ag.* i, 81); «en açò pareix lo ofici del *diligent* procurador: hic constat procuratoris *diligentis* officium», OPou (*ThPu.*, 139). Ja abans l'adv.: «en aquell spital hac molts pobres e molts servidors qui-ls servien molt *diligentment*», Llull (*Blanq.*, *NCl.* i, 107.7); «fe-li lavar lo peu *diligentment*», *VidesR* (214v1, n. 25); «junt en Jerusalem, ell confessà bé *diligentment* sos peccats», JoMartorell (i, 20).

Diligència, Llull (*Blanq.*, *NCl.* i, 229.13); «*adiligent*: diligens; la *diligència* importa molt en totes les coses: *diligentia* in omnibus ---», OPou (*ThPu.*, 305); *diligenciar*; *diligencier*. *Dilecte*, pres del ll. *dilectus* 'estimat, amat', *dilectissim* [Belv.]; *dileccio* [Lacav.]. *Predilecte* [Belv.]; *predilecció* [Belv.].

Elegir [fi S. xiii]: pres del ll. *eligere* 'escollir, triar': «volentat fo del Fill de Déu, que volc *elèger* Nostra Dona Santa Maria sobre totes altres fembres ---», Llull (*L. de Sta. Maria*, *NCl.* xiv, 130.1); «*elèger* en arquebisbe», *VidesR*, 28r2; anàlogament part. *elegut*, 3v2, 38v1, SubjPres. 2 *eleges* 8v1, p. 6 *eligiren* 20v2; *elegex* Imp. 2, 45v1; «dels prohomes qui seran *legitz* ross. a. 1310 (RLR xi, 174). I cf. supra el que hem explicat dels duplicats *eleta*, *alistà*, *llestà* etc. (en Muntaner, § 156, *allegan* és error del text de Bofarull, per *hajam*, Casac. v, 172).

Fou molt viu el participi fort, de forma hereditària, *elet* 'elegit, triat': «havian sperança que fossen *elets* a rey», Llull (*Merav.*, *NCl.* iii, 89); en les *Lleg. Rim. Sev.*, trobem la mateixa forma, alternant, quan convé per la rima, amb *elegut*: «han tu *elet* emperador / --- / emperador és *elegut* / --- / --- sabut / ---» (vv. 853, 858); també amb el matís de 'designat, destinat': «cavaller és hom *elet* a cavalcar en cavall, per tenir justícia», Llull (*Merav.* i, *NCl.*, 41); «sentències interloquòries e deffinitives --- a les quals tots los Jutges que e-l pleyt són *elets*, deven ésser presents con se donen e-s pronuncien», *CostVert.* (Ol., p. 174). Era encara ben usual, i en el sentit més estricta, a mj. S. xvii: «Joan del Viver --- bisbe *elet* de Elna», doc. ross. de